No 1895

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,50; voor de buitensteden ƒ 6,0); franko door het geheele Rijk. Brieven, gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

DINGSDAG, 19 JULIJ.

Bij dit Nummer behoort een Bijvoegsel

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 Julij.

Wij laten hier volgen de door den minister van Hall toegezonden officieele stukken nopens de onderhandelingen met den H. Stoel, hoofdzakelijk volgens de vertaling van het dagblad *de Grondwet*, doch met weglating van het aloude overbekende eedsformulier uit het *Pontificale Romanum*.

DIPLOMATIEKE NOTA'S,

gewisseld met het hof van Rome, over het vraagstuk van de Herstelling der R. K. Hierarchie in Nederland.

NOTA, *op* 10 *Mei jl., door den Nederl. gezant te Rome ingediend.*

De ondergeteekende, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning der Nederlanden, heeft van zijn Hof bevel ontvangen, om aan Z. E. Mgr. den Kardinaal, secretaris van Staat, de volgende mededeeling te doen.

Het Gouvernement van Z. M. den Koning der Nederlanden heeft [illegible] de eer gehad aan Z. Heiligheid den pijnlijken [illegible] doen kennen, dien de laatste maatregelen, door den Heiligen Stoel genomen, betrekkelijk de organizatie van de katholieke Kerk in het Koningrijk der Nederlanden en de allokutie, in het geheime konsistorie van den 7den Maart ll. uitgesproken, op hetzelve hebben moeten maken.

Het gewigt van het onderwerp, de indruk, dien al deze maatregelen op den geest der bevolking van het Koningrijk gemaakt hebben; de levendige wensch van het gouvernement, om iedere oorzaak van verdeeldheid tusschen de beide Hoven te voorkomen, leggen aan hetzelve den pligt op ernstig en duidelijker op de ontvangene mededeelingen terug te komen.

Hij zal niet herhalen hetgeen reeds aangemerkt is nopens de openbaarmaking en de ten uitvoerlegging van die maatregelen, voor dat het gouvernement van den Koning der Nederlanden daarvan onderrigt was; maar hij ziet zich genoodzaakt om, met het oog op den eerbied, dien men aan de godsdienstige begrippen, beleden door het Hoofd van den Staat en door de meerderheid van de inwoners van het Koningrijk, waarvan het [illegible] is toevertrouwd, verschuldigd is, in de eerste plaats de aandacht op de bedoelde allokutie aan Zijne Heiligheid te vestigen.

Ongetwijfeld zou [illegible] vorst zich beleedigd kunnen achten door eene uitdrukking van gevoelens, door den H. Vader geuit in een konsistorie, uit Roomsch Katholieken bestaande, voor zoo verre die uitdrukkingen niet bestemd zijn om openbaar te worden gemaakt: — hetgeen voor de belijders van zekere godsdienstige gezindheid eene oorzaak van rouw en droefheid is, is dikwijls voor hen, die tot eene andere gezindheid behooren, eene oorzaak van [illegible] [illegible] gebleven [illegible] van eene vergadering van geestelijken; niet alleen heeft het Hof van Rome daaraan eene groote openbaarheid gegeven, maar is die ook door Mgr. den Internuntius officieel aan het Nederlandsche Gouvernement medegedeeld, als de denkwijze van den vorst, dien hij bij den Koning vertegenwoordigt.

Het Gouvernement van Z. M. blijft steeds bezield met den levendigsten wensch, om met dat van Zijne Heiligheid op denzelfden voet van wederkeerige welwillendheid te blijven, die reeds sedert zoo langen tijd tusschen de beide vorsten bestaat, maar het kan niet onopgemerkt laten voorbijgaan al hetgeen, zonder eenigen twijfel tegen de bedoeling van Zijne Heiligheid, in de bedoelde redevoering een levendigen indruk heeft gemaakt op den geest van het Hoofd van den Staat en van het Nederlandsche volk.

Het zal niet blijven stilstaan bij den niet gebruikelijken naam, gebezigd om het Koningrijk der Nederlanden aan te duiden. Sedert de staatkundige herstelling van Europa in 1815, is dit koningrijk steeds aangeduid onder den naam van » Koningrijk der Nederlanden," bij alle transaktien en betrekkingen tusschen souvereinen. De Heilige Vader kan en zal gewis dien staat van zaken niet willen veranderen. Hoe heeft hij zich nu kunnen bedienen van uitdrukkingen, die in vorige eeuwen gebezigd werden, waarvan hij gewis niet de regten noch de zeden zou kunnen doen herleven; en hoe heeft het Pauselijk Gouvernement kunnen gelooven, dat het van eene organizatie van de katholieke Kerk in de provincien Holland en Brabant sprekende, zich duidelijk genoeg heeft uitgedrukt?

Maar het Gouvernement van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, met al den eerbied, dien het aan den Heiligen Vader toedraagt, moet protesteren tegen hetgeen de allokutie van 7 Maart als kwetsend voor de eer van de natie en voor de historische herinneringen, die dierbaar zijn aan het Hoofd van den Staat en voor de meerderheid der bevolking, inhoudt, en ook tegen de talrijke onnaauwkeurigheden in de geschiedkundige feiten, welke daarin voorkomen.

Het zal noch die onnaauwkeurigheden, noch die uitdrukkingen opnemen, die te regt de gevoeligheid der natie hebben opgewekt: eene gevoeligheid die, indien het niet gelukt haar spoedig weg te nemen, zou kunnen leiden tot uitkomsten, die zeer strijdig met de bedoelingen van Zijne Heiligheid en niet minder smartelijk zouden zijn voor het hart van Z. M. den Koning der Nederlanden, die zijne Katholieke onderdanen even zeer bemint als hen, die eene andere leer belijden.

De godsdienstige verdraagzaamheid, die in de wetten en in de zeden van het rijk bestaat, kan niet te zorgvuldig gehandhaafd worden. De Souvereinen moeten er het voorbeeld van geven, ten einde er de zegepraal onder de volkeren van te bevorderen.

Het gouvernement van Z. M. den Koning der Nederlanden is overtuigd, dat de H. Vader in zijne wijsheid rijpelijk zal overwegen, hetgeen hierboven uiteengezet is; dat hij de juistheid van deze opmerkingen wel zal willen erkennen, en dat hij de middelen zal weten te vinden, om de gevoeligheid te doen verdwijnen, door de bovenbedoelde allokutie te weeg gebragt.

Wat het onderwerp zelf betreft, waartoe de allokutie betrekking heeft, en waarvan de uitvoering meer bijzonder is uitgelegd in eene mededeeling, onder dagteekening van den 7den April, door Mgr. den Internuntius aan Z. Ms Gouvernement gedaan; dat Gouvernement stelt zich voor, om het aan een naauwlettend en gemoedelijk onderzoek te onderwerpen in betrekking tot de bepalingen van de Grondwet; die de Koning heeft gezworen te zullen handhaven en die al zijne onderdanen, tot welke godsdienst ook behoorende, bindt.

De Grondwet maakt geenerlei uitdrukkelijke vermelding van de organizatie der kerkgenootschappen; maar zij bekrachtigt de vrije uitoefening van alle godsdiensten, te gelijk met den pligt om aan de wetten van den Staat te gehoorzamen, en zij legt tevens aan het Hoofd van den Staat den pligt op, om te waken, dat de uitoefening van eenige enkele godsdienst de orde of de openbare [illegible]

Het Gouvernement des Konings acht het noodig, aan die bepalingen van de Grondwet te herinneren; te meer, omdat deze of gene maatregel, door den vorm, waarin die wordt ten uitvoer gelegd, zoo gevaarlijk zou kunnen zijn voor het bewaren van de openbare rust, dat het Gouvernement genoodzaakt zou zijn, tusschenbeide te treden.

Z. M. de Koning der Nederlanden, die onder zijne getrouwe en welbeminde onderdanen een groot getal Katholieken naast eene groote meerderheid van niet Katholieken telt, zal, met de kalmte en met de onpartijdigheid, die door den aard en het gewigt van het onderwerp vereischt worden, in overweging nemen al hetgeen is voorgevallen, ten einde er op toe te passen hetgeen de bepalingen van de grondwet en de zorg voor de openbare rust voorschrijven, zich voorbehoudende, indien zulks mogt noodig worden geacht, later aan den Heiligen Stoel het rezultaat van zijne overwegingen mede te deelen.

Zijne Majesteit stelt zich tevens voor, om met het oog op de Grondwet, die in zijne Staten bestaat en de positie, die zijne Katholieke onderdanen zelven door zijn Gouvernement wenschen te zien ingenomen, te onderzoeken of, in het algemeen, vraagstukken van dien aard wel het onderwerp van eene diplomatieke korrespondentie kunnen uitmaken. Zijne Majesteit zal zich afvragen, of, terwijl aan den eenen kant al hetgeen een deel uitmaakt van het Katholieke geloof van zijne onderdanen en de inwendige regeling van hun kerkgenootschap, slechts de Katholieken zelven aangaat, aan den anderen kant al hetgeen betrekking heeft tot de toepassing en de handhaving van de vrijheid, die de Grondwet in zijne Staten aan alle godsdienstige gezindheden waarborgt, wel aanleiding kan geven tot vraagstukken van eenen anderen aard dan die, welke behandeld moeten worden in het Koningrijk zelf door de inboorlingen en beslist door de overheid van het land, zonder dat de inmenging of de tusschenkomst van eenigen vreemden vorst of van eenig vreemd gezag, geduld kan worden.

Inmiddels ziet de ondergeteekende zich verpligt den Heiligen Stoel te verzoeken, wel aan het gouvernement des Konings, zijn doorluchtigen meester, inlichtingen te willen geven nopens de twee volgende vragen:

In de eerste plaats, wenschte het ingelicht te worden nopens den inhoud van den eed, door den Aartsbisschop en de Bisschoppen af te leggen, en nopens de wijzigingen, die de loop der tijden daarin gebragt heeft of die daarin zouden kunnen worden gebragt in de landen, waarvan de Souverein niet Katholiek is en die eene gemengde bevolking bevatten.

In de tweede plaats zou het van groot gewigt achten de bedoelingen van Zijne Heiligheid te kennen, betrekkelijk de mogelijkheid en het nut, in het belang der Roomsch-Katholieken zelven, om eenige veranderingen in de organizatie van de bisschoppelijke hierarchie te brengen; vooral met betrekking tot de werkelijke oprigting van een aartsbisschoppelijken of bisschoppelijken zetel in steden, zooals Utrecht en Haarlem, waarin de groote meerderheid der bevolking niet Katholiek is en, waar het dus te wenschen is, om er den vrede en de eendragt te bewaren, dat geenerlei gevoelen gekwetst worde, al ware dit zelfs, in de oogen van Zijne Heiligheid, een vooroordeel, geput uit oude herinneringen, maar die daardoor juist zijn ingeworteld.

De ondergeteekende, heeft, terwijl hij zich aldus van de bevelen van zijn Hof kwijt, de eer, enz.

NOTA VAN DEN PAUSELIJKEN INTERNUNTIUS.

's Gravenhage, 29 Mei 1853.

De ondergeteekende, Apostolische Internuntius, heeft de eer ter kennisse te brengen van Z. Exc. den Minister van Buitenlandsche Zaken van Z. M. den Koning der Nederlanden, dat, ingevolge de mededeelingen, die hij ontvangen heeft van Z. Emin. Mgr. den Kardinaal, Secretaris van Staat van Z. H., voor het geval in het vervolg voor den Aartsbisschop en de Bisschoppen [illegible] bisschoppelijke wijding moet vooraf gaan, en zoo ook bij gelegenheid van hunne investiture en installatie op hunne Aartsbisschoppelijke en Bisschoppelijke zetels, het eeds-formulier in beide de opgemelde gevallen, zal zijn dat, waarvan de ondergeteekende de eer heeft, hiernevens een afschrift te zenden aan Z. Exc. den Minister van Buitenl. Zaken. (get.) Belgrado.

Aan Z. Exc. den Heere Minister van Buitenlandsche Zaken van Z. M. den Koning der Nederlanden.

FORMULIER VAN DEN EED, *af te leggen vóór hunne zalving* [*consecratie*] *door de verkozenen tot de zetels der hoofdkerken in het Koningrijk der Nederlanden.*

Ik . . . . . verkozene der Kerk . . . . beloof van dit oogenblik voor altijd trouw en gehoorzaamheid aan den Heiligen Petrus, en aan de Heilige Apostolische Roomsche Kerk, gelijk mede aan Onzen Heer [illegible] . . . . . . en aan diens opvolgers, [illegible] kerkelijke wetten benoemd. [illegible]

In het Nommer van heden onderzoekt de *Grondwet* wat de openbare meening zegt van de verdrukkingswet van den heer van Hall. Zij doet dat zeer te regt. Wij leven immers nog onder eene konstitutionneele regering, waarin de openbare meening zich kan doen kennen, en door wettige middelen kan doen gelden. Want, Goddank! zoo ver is Nederland nog niet verdwaald, dat een minister het regt zou hebben te zeggen: *l'état c'est moi.*

Wij hebben in der tijd *de armenwet* fel bestreden. Velen onzer vijanden van heden waren toen onze medestanders. Wat heeft men toen de kracht der publicke opinie doen gelden tegen die armenwet, als bewijs dat zij moest worden verworpen! Inderdaad wij hadden ook het vertrouwen, dat de toenmalige Kamer, waarin de heer Thorbecke op eene groote krachtig aaneengeslotene meerderheid steunde, zijn voorstel van wet zou hebben doen vallen. Men zeide wel, dat die meerderheid hare zelfstandigheid had opgeofferd. Maar te dikwijls had die Kamer getoond, dat zij vrij en onafhankelijk stemde, dan dat wij niet alle reden hadden te verwachten, dat zij ook diezelfde onafhankelijkheid zou hebben gehandhaafd in de quæstie der armenwet, waartegen zich de publicke opinie zoo luide verklaarde.

Intusschen had diezelfde armenwet, die zoo hevig werd aangevallen van diezelfde zijde, waarop de drukkingswet van den heer van Hall steun zoekt, die armenwet had vele en krachtige verdedigers, als daar zijn, om eenige groote bladen te noemen, het *Handelsblad*, de *N. R. Courant*, de *Arnhemsche Courant*, enz. desniettemin was die armenwet door de publieke opinie geoordeeld en veroordeeld, en moest zij daaronder onvermijdelijk bezwijken.

Hoe veel te meer moet de *verdrukkingswet* in hare geboorte gesmoord worden, zij die niemands goedkeuring wegdraagt, zij die door vriend en vijand van het ministerie in de scherpste bewoordingen wordt veroordeeld?

»Nu is er, zegt de *Grondwet*, slechts één kreet van *afkeuring* door het gansche land. De organen van »de kern der natie" sluiten zich, als om strijd, bij de goddelooze dagbladen" aan. Die aansluiting moge hier deze, daar gene reden tot aanleiding hebben: in *den kreet van afkeuring* stemmen alle harmonieus en eensgezind in.

»Ongrondwettigheid, onregtvaardigheid, willekeur en verdrukking: zie daar het vonnis, dat over het eerste proefstuk van het ministerie Donker-van-Hall wordt uitgesproken.

»*Handelsblad, N. R. Courant, Arnhemsche Courant, de Tijd, de Echo, het Journal du Limbourg, de Overijssel, de IJsselbode*, de beide *N. Brabanders, de Zeeuwsche Courant, de Prov. Friesche Courant* en zoo vele andere dagbladen: zij breken den staf over hetgeen de heer van Hall »de wet van bevrediging" durft noemen."

»Maar er is meer. Bij de bladen, die het ministerie van Hall ongenegen zijn, voegen zich de bladen, die dat ministerie verdedigen, en die de heer van Hall daarom de organen van de *kern der natie* gelieft te noemen. Wat zeggen deze? De *Grondwet* meldt dit in korte woorden.

»De *Amsterdamsche Courant* noemt de wet »dubbelzinnig" en »onvolledig:" eene »*loi des suspects*," »wrok en ergernis, niets dan verwarring veroorzakend." — Het *Goudsch Kronijkske* verklaart, dat de wet is »verre beneden 'tgeen verwacht mogt worden," dat zij eene »ongrondwettige" zelfregeling toelaat; wegens den eed onzedelijk is"; en de honderdduizende adressanten worden, op aandoenlijke wijs, beklaagd, dat zij door het Ministerie met eene mystificatie naar huis gezonden worden! — De *Fakkel* en de *Morgenster*, beide vinden de wet »onvoldoende;" de laatste geheel afkeurenswaard, om hetgeen er *in* is en om hetgeen er *niet* in is. Ook de *Morgenster* noemt de wet »onzedelijk." — De »*Stem*" verklaart de wet »schreeuwend onregtvaardig" en »ongrondwettig;" dat blad vraagt, wie het hoofd der Kerk is: »de Heere Jesus of van Hall?" — De *Rotterdamsche Courant* durft den mond niet openen; en de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* heeft het niet verder kunnen brengen, dan tot het jammerlijk maar ongegrond betoog, dat de wet van Germinal wel eens in werking zou zijn geweest. Tot de eigenlijke verdediging van de wet, heeft het aan dit blad den moed ontbroken. — De *Gemeentestem*, die zoo flinkweg op het politiek terrein zich plaatste, door voorbarig al wat [illegible] te vertellen van het ministerie, treedt achteruit, door het heoggeroemde gouvernement reeds »van [illegible] misgrepen" te beschuldigen.... maar durft de verdediging van het eerste produkt van zijn *enfant chéri* niet aanvaarden. — Wat bleef den heer van Hall nog over in het gansche land, van den eenen uitersten hoek tot den anderen?

»De alleen zaligmakende *Nederlander*.

»Helaas! De *Nederlander* behoort heden ook al tot de overloopers. Onder protest, dat het orgaan der anti-revolutionaire partij »het ministerie wenscht te ondersteunen", meent de *Nederlander*, dat de wet »in verscheidene bepalingen, gelijk ze daar ligt, onaannemelijk is. Ook is het twijfelachtig, dat zij »door wijzigingen aannemelijk kan worden gemaakt". Maar de *Nederlander* doet nog meer: zij geeft het ministerie een gevoeligen slag. »*In elk geval*," zegt de anti-revolutionnaire: »*zouden wij in de tegenwoordige omstandig- »heden de voordragt eener wet minder dan ooit hebben »verlangd.*" Onder de redenen, die daarvoor worden opgegeven, behoort ook, dat door de aanbieding van *deze* wet »men den schijn geeft, alsof het vorig bewind »slagtoffer *der getrouwe naleving van de Grondwet* en »der *nauwgezette eerbiediging van het regt der gezind- »heden* geweest was." De bekentenis van den *Nederlander*, dat dit »den schijn" heeft, mag wel leiden tot het besluit, dat het eene *waarheid* is."

Wat blijft den heer van Hall dan overig? De *Staten-Generaal.* — Zullen zich deze laten vinden om eene *verdrukkingswet* aan de natie op te dringen?

Wat de Eerste Kamer betreft, zoo zij getrouw blijft aan hare *antecedenten* — en waarom zoude zij dat niet doen? — kan het antwoord niet anders dan ontkennend zijn.

Wat de Tweede Kamer aangaat; het is niet bekend wat in haren schoot omgaat, en wat daaruit kan en zal worden geboren. Evenwel zijn daarin, zelfs onder onze tegenstanders, te veel lieden van doorzigt en ondervinding, dan dat hare meerderheid niet eene voordragt zou verwerpen, die de Grondwet schendt, het land verontrust en vroeg of laat tot de allergevaarlijkste botsingen zal leiden tusschen Kerk en staat.

Men leest in den *Courrier de la Meuse:*

Men schrijft uit Roermond dat aldaar twee petitien cirkuleeren, de een aan Z. M. den Koning, de ander aan de Tweede Kamer; zij zijn reeds van een groot getal naamteekeningen voorzien.

Wat Maastricht betreft, de aanzienlijke ingezetenen dezer stad zijn niet achter gebleven; sedert verscheidene dagen gaan hier petitien rond, en er zal eene vereeniging plaats hebben op aanstaanden Zondag in het koffijhuis van den heer Sougnez, ten einde te beraadslagen over de beste middelen om de laatste hand aan het werk te slaan.

In de kolommen onzer goede babbelaarster, de oude *Amsterdamsche Courant*, vindt men een kurieus stuk, ingezonden; blijkens de onderteekening, door zekeren heer J. H. de Vries, zich noemende *R. C. Pastoor bij de Oud Bisschoppelijke Klerezy.* Boven dat stuk staat als motto geschreven: »*onwetendheid brengt onbeschaamdheid en logens voort*," en om op staanden voet te toonen dat hij de praktijk van zijn motto grondig verstaat, doet de heer J. H. de Vries een uitval tegen »den R. K. Pastoor, aanbieder van inlichtingen en opmerkingen *over* het *Adres der oud Bisschoppelijke Klerezy* enz. enz.

De heer J. H. de Vries roept:

»Met de grootste *onbeschaamdheid*, eenen priester onwaardig, schrijft gij (pag. 19) de vuigste logens neder. Neen, mijnheer! de oud-Bisschoppelijke Klerezy is niet gewoon gebruik te maken van logen of list! Bij haar geldt niet het Jezuïtenwoord — het doel wettigt de middelen. De oud Bisschoppelijke Klerezy bezit officiëele acten en copijen, waarbij de hooge regering dezer landen hare Bisschoppen erkent in hunne qualiteiten, en admitteert, dat is, verlof geeft, om als zoodanig de Bisschoppelijke functiën uit te oefenen. Ondergeteekende bezit zoodanige stukken en kan aanwijzen, waar andere officiëele te vinden zijn; en ware het niet, dat hij zich bij rekweste tot de edelm. Staten-Generaal gewend hadde, om de aandacht der Staten-Generaal op het regt van de Bisschoppelijke Klerezy tot de titels van Aartsbisschop van Utrecht en Bisschop van Haarlem te vestigen, met aanbieding van acten, zoo als gij ze verlangt, hij zou ze u terstond willen toonen. Maar hij zal, zoodra hij meent dit te mogen doen, indien gij openlijk door deze courant hem daartoe uitdaagt, eenen Notaris of ander bevoegden persoon aanwijzen, bij wien hij die acten ter inzage zal nederleggen."

De vinnige en bitse taal, waardoor het beruchte adres der Jansenisten, zich den titel aanmatigende van bisschoppen, uitmunt, vindt men in deze regelen volkomen terug, en men ontwaart er ten overvloede uit hoe de scheurmakers, waar ge ze ook aantreft, overal denzelfden vermetelen en driesten toon aanslaan en de bescheiden stem der waarheid trachten te overschreeuwen.

Daar de heer J. H. de Vries op bl. 19 der door hem bedoelde brochure verwijst, herinneren wij onze lezers, dat daar ter plaatse met evenveel bescheidenheid als gematigdheid gevraagd werd, waarom de Jansenisten, die in hun adres beweerd hadden dat zij »onder de oude Staatskerk vergunning erlangden de titels der oude bisschopszetelcs openlijk te voeren", nu niet openlijk met de officiele stukken dier erkenning voor den dag kwamen. Doch niet de heer J. H. de Vries, maar de (gewaande) Aartsbisschop en zijne twee medeonderteekenaars van het Adres, werden uitgedaagd om de bewijsstukken te leveren, en ziet, deze houden zich dood stil, maar laten een ander het woord opvatten.

't Is opmerkelijk hoe de »pastoor bij de oud bisschoppelijke klerezy" met de betuiging begint, dat zijn sekte niet gewoon is gebruik te maken van logen en list; zulk een betuiging zegt immers niets, want niemand ter wereld zal er rond voor uitkomen, dat logen en list zijn eenigste verdedigingsmiddelen zijn, en ook een Jansenist is wel zoo sluw om dit te verbergen. Evenwel *qui s'excuse s'accuse*, wie ongevraagd iets ontkent, brengt zich in verdenking van schuld. 't Mag hier ook wel zoo wezen.

Dat de Jansenisten pastoor ook de Jezuiten er bij haalt, heeft zijn zeer natuurlijke reden, 't herinnert aan de oude en zoo *aandoenlijke* worsteling (om in Boekzaalstijl te spreken) zijner sekte met die orde, en daarenboven geen beter aanbevelingsbrief bij de oude *Amsterdamsche* en konsorten dan een uitval tegen de Jezuiten.

De heer J. H. de Vries verzekert voorts dat hij officiëele stukken en kopijen van erkenning door de vroegere regering in handen heeft, dat hij zelfs plaatsen kan noemen, waar nog meer van die stukken zijn, maar dat hij er op het moment geen snipper van kan laten zien, omdat ze voor de Staten-Generaal moeten blijven liggen. Goed bedacht. Doch ten slotte verzekert de klerezy-pastoor aan den R. K. pastoor, dat hij dezen al die stukken zal doen toekomen, als hij er naar vraagt door middel van de *Amsterdamsche Courant* (zeker opdat die er ook een broodtjen aan verdiene), mits hij meent dit te mogen doen.

De heer J. H. de Vries beweert stukken van de voormalige landsregering te hebben, die zijne bisschoppen erkennen. Waar zijn die stukken vroeger gepubliceerd? Of is die erkenning maar ondershands geschied en gegeven met het inzigt, om in het geheim de Katholieken den voet dwars te zetten? doch al ware het zoo dat de Edelmogende Heeren Staten-Generaal de heeren Jansenisten overeenkomstig alle formaliteiten bij 's lands wetten voorgeschreven, hadden erkend als bisschoppen, dan zou zulks alleen maar bewijzen, dat de Jansenisten zijn bisschoppen van de Edelmogende Heeren Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden, en dus geheel iets anders dan wat ze zouden willen zijn: bisschoppen der H. Roomsche Kerk »door de gratie Gods en den H. Apostolischen Stoel."

Indien de heer J. H. de Vries ons één pausselijke breve kan toonen van zulk een inhoud, hij zal zijn zaak gewonnen hebben; maar al komt hij ook voor den dag met wij weten niet wat stukken van alle mogelijke souvereinen der wereld, te vergeefs zal hij zich afmatten om de echtheid zijner bisschoppen te bewijzen, want geen koning of keizer, of eenig wereldlijk kollegie is bij magte, zelfs [illegible] laat staan dan een bisschop.

Wij lezen in de »*Overijssel*" de navolgende beschouwingen, welke, meenen wij, der overweging wel waardig zijn:

»Zou de aanneming der wet niet het grootste kwaad voor het ministerie zelf zijn? Men wil, dat zulks ook aan het ministerie twijfelachtig voorkomt. Want hoe toch eene wet ten uitvoer gelegd, die een groot, bijna het halve gedeelte der bevolking, als eene uitzonderingswet, tegen haar gerigt, zal beschouwen? In welke gedurige botsingen zal men hierdoor geraken? Hoe meer men de strekking dezer wet ook nagaat, hoe minder waarborg men daarin vindt; en waarborg — waartegen? Men had immers vroeger ook geene waarborgen tegen den Internuntius. Het Protestantisme vindt den besten waarborg in zich zelf, en moest dien aldaar zoeken. De Staat vindt den besten waarborg voor inwendige rust door eerlijk de Grondwet na te komen en zich in geene inwendige regeling der kerkgenootschappen te mengen. Hij kan straffen opleggen, waar zijne wetten overtreden worden; hij is buiten magt om uitspattingen van het geestelijk gezag, bij welk kerkgenootschap ook, door preventieve wetten te voorkomen.

»Te vergeefs zal het ministerie beproeven het Vatikaan tot veranderingen in de zetels der Bisschoppen te brengen, tenzij het koncessiën zoude willen doen, b. v. door uit de staatskas aan de Bisschoppen aanzienlijke sommen toe te staan, tot het oprigten van kapittels van kanonniken; maar wat juist die partij het vinnigste zoude kwetsen, welke het ministerie op het kussen gebragt heeft, en die hierin eene uitbreiding van de R. C. Hierarchie zoude zien.

»Wat staat dan het Ministerie te doen? Wij gelooven opregt, dat het Ministerie alles beproefd heeft, om volgens zijne belofte aan het zoogenaamde Protestantsche gevoel bevrediging te geven, en wat kan het meer, dan zijn best doen? dit moet, dit zal ten laatste ieder redelijk staatsburger inzien. Het kome dan ridderlijk met de verklaring voor den dag, dat het in weerwil zijner ijverige pogingen, er niet in geslaagd is, om den Pauselijken stoel tot andere inzigten te bewegen, maar dat het op alle wijze waken zal, om ieder kerkgenootschap binnen de palen der wet te houden. — Buiten twijfel zal dusdanige verklaring aanvankelijk teleurstelling aan vele opgewondene Protestanten geven, maar het is nu eenmaal onmogelijk geworden alle partijen te be-

vredigen; men zal er van lieverlede eene soort van grootmoedigheid in zien, als het Ministerie openhartig bekent, dat het niet in staat is, om zijne belofte na te komen. Men zal de vestiging der bisschoppelijke zetels, waartegen niets te zeggen is, spoedig als een fait accompli beschouwen."

De onderstaande petitie, door 458 ingezetenen onderteekend, aan wier hoofd alle gekwalificeerden en kiezers, van de R. K. godsdienst, is heden door de gemeente Drunen aan de Tweede Kamer opgezonden. In vele omliggende gemeenten is dit voetspoor gevolgd.

»Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

»De ondergeteekenden hoofden van huisgezinnen en meerderjarige ingezetenen der gemeente Drunen, provincie Noord-Brabant, met het diepste leedgevoel kennis genomen hebbende van het aan u, mijne heeren, aangebodene ontwerp van wet, *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen*, achten het van hunnen duursten pligt op eene eerbiedige en bescheidene, doch tevens vrijmoedige en openhartige wijze hun stem te verheffen tegen eene wetsvoordragt, die hun de heiligste regten dreigt te ontrukken.

»Hebben wij uit liefde voor rust en vrede in den lande, met kalme gelatenheid gezwegen op zoo menigvuldige verguizing in de jongste dagen ons vaderlandslievend en godsdienstig gevoel aangedaan; thans! nu wij Uwe medewerking zien inroepen om onze geliefde godsdienstvrijheid aan de ondragelijkste banden te kluisteren, zou zwijgen pligtverzaking zijn.

»Wij zullen het niet wagen in zijnen geheelen omvang den ongunstigen en pijnlijken indruk te schetsen, dien het onderhavige wetsontwerp op ons gemaakt heeft; een indruk, die het hart te dieper wondt, naarmate het onderpand dierbaarder is. En, Mijne Heeren! wij vragen het in ernst, wat is den opregten vredelievenden staatsburger dierbaarder, wat is hem heiliger dan de godsdienst?

»Wij zullen de verschillende artikelen hier niet in het bijzonder overwegen, maar alleen aanmerken dat naar onze overtuiging schier alle de strekking hebben, om de R. K. kerkvoogden in de oefening hunner pligten te bemoeijelijken en de belijders dier godsdienst de hartverscheurendste grieven te berokkenen; te meer daar vele van die art. dusdanig gesteld zijn dat zij, die den Katholieken vijandig willen zijn, daarin wapenen kunnen vinden, om de uitoefening hunner godsdienst alle mogelijke hinderpalen in den weg te leggen.

»Werd de voordragt wet, wij zijn overtuigd dat onze kerkvoogden niet meer in staat zouden zijn hunne onderhoorigen op kerkelijk gebied, volgens pligt en geweten te verzorgen en den kerker te ontgaan.

»Onze gevoeligheid doet zich nog sterker uitkomen, dewijl van de zijde der R. C. nimmer iets gepleegd is dat aanleiding tot dergelijke maatregelen kon geven. Geene *enkele* wetsovertreding, geen *enkel* misbruik van godsdienstvrijheid, kan tot regtvaardiging dier *preventieve* wets-voordragt worden bijgebragt. Alleen is gebruik gemaakt van het *regt*, dat het zesde hoofdstuk der grondwet, zoo onmiskenbaar blijkende uit zijne geschiedenis, aan elk kerkgenootschap verleend; door 's lands Regering zoo herhaaldelijk, plegtig en openbaar is erkend, en door de Vertegenwoordiging tevens met welgevallen werd vernomen, wijl voor de volvoering zich daartegen nergens eene stem deed hooren.

»Voegt hierbij, Mijne Heeren! dat van den kant der R. C. ter wille dezer kerkregeling nog een zwaar offer werd gebragt, dat hun smartelijk vallen moest, door namelijk, eene bestaande overeenkomst tusschen het Nederlandsch gouvernement en den H. Stoel te laten varen, dan voorzeker, zult Gij het hun toegeven dat zij geen vrede kunnen nemen met eene wet, die de, bij de Grondwet gewaarborgde vrijheid van godsdienst zoo in de hartader aanrandt! Met eene wet, die alleen schijnt te moeten dienen om de R. C. te breidelen ten welgevalle van eene partij, die zich ten goede of kwader trouw in haar godsdienstig gevoel geschokt waant, ofschoon deze door de bewuste kerkelijke hierarchie niets verloren heeft, noch in hare regten of belangen gekrenkt is, of immer worden kan.

»De ondergeteekenden, zij aarzelen niet het hier openlijk te verklaren, beschouwen dan ook eene wet als het tegenwoordige ontwerp, als de schreeuwendste schending onzer grondwet, het plegtanker van den Staat!

»Vertegenwoordigers des Nederlandschen volks, gij zult dan ook niet dulden dat aan meer dan twee derden, dier bevolking zal worden ontroofd, wat zij boven goed bloed en leven schatten!....

»Door dit regtmatig vertrouwen gesterkt, naderen wij U, Mijne Heeren! met de eerbiedigste bede om aan het bedoelde wets-ontwerp Uwe goedkeurende stem te onthouden.

»Drunen, 12 Julij 1853. Het welk doende."

Dezer dagen is in de gemeente St. Michiels-Gestel een adres ter teekening in omloop om aan de Tweede Kamer te worden toegezonden; het is van den volgenden inhoud:

»Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Mijne heeren!

»Tegen het onlangs aan u voorgedragen wets-ontwerp *regelende het toezigt op onderscheidene kerkgenootschappen*, achten de ondergeteekenden, Roomsch-Katholieken, ingezetenen der gemeente St. Michiels-Gestel zich verpligt met nadruk hunne stem te verheffen, vol van vertrouwen in de hooge wijsheid en regtvaardigheid der Vertegenwoordigers des Nederlandschen volks, en verzekerd, dat de eenzijdige strekking van het wets-ontwerp tegen het Roomsch Katholiek Kerkgenootschap, de verdedigers van aller Nederlanders gelijke regten en vrijheden te gereeder tot deszelfs verwerping zal doen besluiten.

»Onnoodig schijnt het, wegens elk artikel in het breede aan te toonen, hoedanig dezelve — het 4e 5e en 7e, die tegen schaduwen vechten, daargelaten — met de Grondwet strijden. Werd de Grondwet tot hiertoe, met betrekking tot de onderscheidene kerkgenootschappen, als eene der vrijzinnigste beschouwd, die in eenig rijk bestaan, hoe is dezelve dan in een oogenblik zoo kunnen veranderen?

»Of wat blijft van de vrijheid, indien de regering ook van het *innerlijke*, van het huishoudelijke der inrigting van ieder kerkgenootschap kennisgeving kan vorderen, en die bepalingen, welke zij *goedvindt onuitvoerbaar* zonder medewerking van den staat te onderstellen, aan hare *voorafgaande goedkeuring* kan onderwerpen (art. 1).

»Indien zij van de bedienaren der godsdienst — *als waren dezelve ambtenaren van den staat* — een staatkundigen eed kan afvragen (art. 2) den vreemdelingen het uitoefenen der openbare godsdienstoefeningen — insgelijks als waren deze *staatsambtsverrigtingen* — kan verbieden (art. 3). Indien van haar goeddunken wordt afhankelijk gesteld, waar de bedienaren der godsdienst den zetel van hun *geestelijk regtsgebied* zullen mogen vestigen, of sedert 3 November 1848 zullen mogen gevestigd hebben (art. 6).

»Indien geene *plaats* tot oprigting van een kerkgebouw gekozen, indien in de meeste gemeenten van Nederland *geene klok* tot bijeenroeping van de belijders der godsdienst mag getrokken worden, zonder voorafgaande toestemming der Regering art. 8. 9.

»Nog eens, Mijne Heeren, bestaat er onder alle deze bepalingen nog spoor van *vrije* en *onbelemmerde* godsdienstoefening?

»Tegen *onze* kerkvoogden, tegen *onze* priesters, tegen onze openbare godsdienstoefeningen zijn de aangeduide bepalingen klaarblijkelijk bijna uitsluitend gerigt. Waardoor verdienden wij deze aan ons vijandige strekking?

»Maar Gij zult niet dulden mijne heeren, dat de Grondwet, het plechtanker van den staat, op eene zoo flagrante wijze wordt geschonden, dat twee vijfden van Nederland's burgers van hunne dierbaarste vrijheid worden beroofd. Met de eerbiedigste bede naderen wij U, opdat gij uwe goedkeuring aan het onderwerpelijk wetsvoorstel gelieft te weigeren.

»'t Welk doende enz."

Wij vernemen dat naar de Tweede Kamer adressen verzonden zijn, gelijkluidende met het door ons in ons N°. 1891 medegedeelde, en onderteekend door al de R. K. priesters van het dekanaat Kennemerland en van het distrikt West-Friesland.

Wij vernemen heden, dat verzonden zijn, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal adressen, gelijkluidende met dat in ons Nommer 1889 medegedeeld of daarmede overeenstemmende, uit

Amsterdam (1)	met	3987	naamteekeningen.
Scheveningen	»	63	»
Kralingen	»	52	»
Voorschoten	»	76	»
Hazerswoude	»	52	»
Noordwijkerhout	»	130	»
Langer-Aan	»	82	»
Bergschenhoek	»	60	»
Wegdam	»	[illegible]	»
Benschop	»	21	»
Ruurlo	»	3	»
Ysselsteijn	»	74	»
Lisse	»	123	»
Veere	»	7	»
Wervershoeve	»	128	»
Benningbroek, Hauwert, Zwaagdijk en Nibbixwoud	»	100	»
Aalten	»	67	»
Breedevoort	»	25	»
Didam	»	230	»
Zwolle	»	153	»
Abcoude	»	56	»
Baambrugge	»	32	»
Tuitjenhorn	»	17	»
Oudorp	»	212	»

(1) 1e. opgave.

Zwaag	met	121	naamteekeningen.
Alkmaar	»	105	»
Kuinre	»	13	»
Assendelft	»	393	»
Eijbergen	»	180	»
Rietwoole en Neede	»	114	»
Warmenhuizen	»	27	»
Obdam	»	116	»
Heiloo	»	35	»
het Oude Schild (Eiland Texel)	»	25	»
Monnickendam	»	24	»
Goes	»	128	»
IJsendijke	»	90	»
Hoofdplaat	»	125	»
Groenlo	»	374	»
Sas van Gent	»	22	»
Tilburg	»	1408	»
Leiden	»	781	»
's Bosch (1)	»	1084	»
Terborgh en Tergun	»	67	»
Balgoij	»	71	»
Osdorp en Sloten	»	47	»
Groningen	»	200	»
Bovencarspel	»	148	»
Heemstede	»	127	»
Houben	»	20	»
Cothen	»	38	»
Workum	»	114	»
Weersselo	»	102	»

(1) 3e. opgave.

Men schrijft uit Hulst: Een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal tegen het voorgedragen wets-ontwerp nopens de kerkgenootschappen cirkuleert alhier ter onderteekening. Naar men verneemt, worden ook in iedere gemeente van dit kanton eensluidende adressen ter onderteekening rondgezonden.

Wij vernemen dat de van Calcutta gearriveerde Oost-Indische Mail niet heeft medegebragt de brievenpaketten van China, Java, Manilla, enz.; zijnde de stoomboot van Hongkong, Singapore, enz., niet in tijds te Point de Galle aangekomen. Wij brengen zulks in verband met de vertraagde aankomst te Singapore van de Mail, van einde Maart uit Europa, die, volgens onze partikuliere berigten, was veroorzaakt door het breken van een rad en muiterij onder de equipage der stoomboot Bentinck, in de vaart van Suez naar Ceylon. De gevolgelijk niet tijdige aankomst der boot te Hongkong, is vermoedelijk oorzaak der thans in de geregelde dienst van China tot Point de Galle ontstane stoornis.

Den 14den Julij zijn te Zalt-Bommel eenige aardappelen schuiten gearriveerd. Er waren 200 mudden aan de beurs om te verkoopen; de schippers hebben niet meer geboden dan *f* 2 per mud; de boeren wilden echter meer hebben, zoodat de aardappelen niet verkocht zijn voor dien prijs. (*Z. C.*)

Laatstleden Woensdag namiddag heeft te Goes een haan een kind van 1½ à 2 jaar door aanvliegen op den grond geworpen, en zoodanig aan het hoofd verwond, dat men voor deszelfs leven vreest. De haan is onmiddellijk ter dood gebragt en tegen zijnen eigenaar eene aanklagt ingediend.

Iets dergelijks moet in de vorige week te Bommenede hebben plaats gehad, waar het kind gestorven is. (*M. C.*)

'sGRAVENHAGE, 17 Julij. De graaf van Limburg Stirum, kommissaris des Konings in de provincie Gelderland, die eergisteren in de residentie is aangekomen, is gisteren middag weder vertrokken. Gedurende dat kortstondig verblijf heeft Z. M. den graaf in een bijzonder gehoor ontvangen.

— Men weet dat door den Gemeenteraad besloten was, dat alhier jaarlijks twee paardenmarkten zouden plaats hebben, maar dat Gedeputeerde Staten daartegen aanvankelijk bezwaar hadden. Men weet ook, dat de Gemeenteraad zich tegen de beschikking deswege tot den Koning had gewend. Thans meldt de *Nieuwsbode*, dat het besluit van den Raad zoude worden gehandhaafd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Julij. Men leest in de *Moniteur* eene cirkulaire van den minister van Buitenlandsche Zaken, in antwoord op die van den graaf Nesselrode, waarin de minister het betreurt, dat Rusland eene houding heeft aangenomen, die den uitslag der onderhandelingen meer onzeker maakt, juist op het tijdstip, dat de mogendheden al het mogelijke deden, om de bestaande geschillen in der minne bij te leggen. Het [illegible] ook aanvankelijk niet in de bedoeling van [illegible]

Engeland gelegen om hunne vloten de havens te doen verlaten, maar zij werden daartoe genoodzaakt, vermits Rusland bepaald verklaarde, dat het zijne bedoeling was in de Donau Vorstendommen te bezetten. Op zich zelf genomen is in de aanwezigheid dier vloten in de Turksche wateren geene schending der traktaten van 1841 gelegen. De bezetting der Donau Vorstendommen door Rusland is daarentegen eene erkende schending dier traktaten.

— Ter viering van het feest van Napoleon, zal in den wintertuin een monster-gastmaal van 2500 couverts gehouden worden.

— De Keizer heeft, om aan de troepen in het kamp te Satory uitspanning te verschaffen, een circus doen oprigten, waar de paardrijders van de Champs Elysées voorstellingen zullen geven.

— Eerstdaags verschijnt een nieuw werk van Proudhon. Zijn schrijflust is opgewekt door de 10.000 frs., die hij voor zijn vorig geschrift heeft ontvangen.

— De Keizer en de Keizerin zijn op het punt geweest van het slagtoffer te worden eener onvoorzigtigheid van hunnen koetsier. Zij hadden een wandelrid gedaan in de omstreken van Versailles en keerden in een open rijtuig terug, toen de koetsier het rijtuig, op eene daarvoor bestemde plaats, den spoorweg liet passeren. Eerst toen men op den weg was, ontdekte men, dat een aankomende trein in de onmiddellijke nabijheid was. De koetsier wendde alles aan, om ten spoedigste uit die gevaarlijke positie te geraken, doch de trein was zóó nabij, dat de achterwielen van het rijtuig, hoe snel ook buiten de spoorstaven gebragt, nog den vrij hevigen schok van de lokomotief ondervonden. Men kwam echter vrij met den schrik.

— De *Pays* heeft eene beoordeeling der tweede cirkulaire van den graaf von Nesselrode aangekondigd, die echter nog niet is verschenen. Intusschen maakt dat blad zijne lezers toch voorloopig met de slotsom van zijne overwegingen bekend, die daarop neerkomen, dat deze nota niets verontrustends heeft, maar integendeel onder een min aangenamen vorm eene strekking tot transaktie verraadt.

Deze meening van de *Pays* is in lijnregten strijd met de denkwijze van den *Constitutionnel*, die, zoo als men weet, in die nota een ontwijfelbaar bewijs van de oorlogzuchtige gezindheid van den Czaar wil zien.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Julij. Twee leden van het huis der lords, de graaf v. Shaftesbury en de graaf v. Mornington, zullen welligt een tweegevecht houden. Eerstgenoemde heeft dezer dagen uit een werk eene aanhaling gebezigd, welke de ander als beleediging beschouwt; de laatste heeft daarop intrekking dier woorden of een duel geëischt. Lord Shaftesbury heeft hem uitgenoodigd de zaak voor de regtbank te brengen, doch lord Mornington heeft geantwoord, hem te zullen behandelen gelijk een lafaard verdient.

— In het Huis der Gemeenten gaf Lord John Russell te kennen, dat hij in de volgende zitting (aanstaande jaar) eene verandering van den parlementseed zou voorstellen.

— Te Corfu hebben twee staatkundige vlugtelingen eenen Engelschman doodgestoken; zij zijn beiden gevat en veroordeeld om opgehangen te worden; de overigen zijn van het eiland verdreven.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 17 Julij. De korte zittingen, welke het tolkongres in de afgeloopen week gehouden heeft, waren gewijd aan de beraadslaging over het oprigten van vrije entrepôts in de voornaamste zeehavens.

— In dit jaar zullen de provinciale landdagen niet bijeengeroepen worden.

— Uit een berigt van de Dardanellen, gedagteekend 10 dezer, blijkt dat de kommandanten van de forten bevel hadden ontvangen, om alle Engelsche en Fransche stoomvaartuigen ongehinderd te laten passeeren; men voegt er bij, dat een dergelijk bevel gegeven is ten opzigte der vereenigde vloot van de Middellandsche [illegible]

[illegible], 16 Julij. Men verzekerde heden ter beurze [illegible] van het Turksch-Russisch geschil verzekerd.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 18 Julij.

GRAANMARKT. [illegible]

Tarwe en Rogge prijshoudend, doch met weinig handel; verkocht van Tarwe: 129 ℔ b. Pools *f* 340; [illegible] dere dito *f* 310. Van Rogge: 121, 123 ℔ Pruiss. *f* [illegible] 229; 120 ℔ Donau *f* 206; 120 ℔ Odessa *f* 203; 115, 116 ℔ o. Gedr. *f* 184, 186; in veiling 115, 116 ℔ Donau *f* [illegible] 194, 196.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit lusteloos, 118 ℔ Nijkerker *f* 213.

Koolzaad. Elve 65 £. Op 9 vaten Olie in Aug. ek. 68; Sept. 68½; Oct. 69; Nov. 69½; April 69½ £. *Lijnzaad* prijshoudend: 112/13 ℔ Odessa *f* 335; 108/9 ℔ Calcutta *f* 330. *Raapolie* op 6/w. *f* 38; Vliegend *f* 37; 1°. Sept. ek *f* 37¾; Oct. *f* 38¼; Nov. *f* 38½; Dec. *f* 39; Mei *f* 39¼. *Lijnolie* op 6/w *f* 33½, Vliegend *f* 32, ½. *Hennepolie* op 6/w *f* 37½. *Raapkoeken* per 1040 st. *f* 70, 75. *Lijnkoeken* per 104 st *f* 10½, 12½.

HAMBURG, 15 Julij *Koffij.* In dit artikel is vrij wat omgegaan, vooral in kleurige soorten, die zeer gezocht waren. De prijzen zijn zeer ferm. Men noteert reëel ord. Brazil 4⅜ a 4 7/16 sch., ord. en reëel ord. Dom. 4⅛ a 4 3/16 Deze week zijn gerealiseerd 12,000 b. Rio tot 4⅛ a 4⅝; 4200 dito Santos tot 4½ a 4⅞, 2000 Dom. tot 4, a 4¼; 2000 Laguayra tot 5 a 6; 100 Havana tot 5⅛ a 5¼ en 250,0 0 ℔ Portorico tot 5⅜ a 5⅝ sch.

Suiker. Er is gedaan 800 k bruin en blond Havana tot 14 a 18¾ mb. en 100 k. bruin Bahia.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		16 JULIJ 4½ u. gebl.	18 JULIJ 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. a 2½ pCt.		63⅞	63 7/16 a	63¼	63⅜
Dito Dito	3	76⅛	76⅛		
Dito Dito	4	94⅞	94 3/16	95	95
O. I. Leening 1844	4		94¼		
Amortis. Syndic.	3½	94½			
Handel-Maatschappij	4½	125	126	126½	
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		52⅝	52¼	52⅞	
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	22¾	22 13/16	22⅞	
Dito	3	47⅜	47 7/16		
Dito Binnenl. à 6/m		42⅝	42 [illegible]/16		
Coup. Bewijzen.		6	5⅞	5 15/16	
Amortisable Schuld					
PORTUGAL te Londen	5	39¼	39¾	39⅞	
Dito Dito	4	36⅞	37		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅞	109		
Dito Dito 1828 en 1829			107⅞		
Cert. bij d°. 1831 en 1833					
Dito	4½	99⅞	99⅞	99 15/16	
Dito bij *Hope*	4		93¼		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		92½	92		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5	104			
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
POLEN, Certifikaten	4		85½		
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actiën	[illegible]				
[illegible]					
OOSTENRIJK, Metalliek. [illegible]					
Dito 1847	2½	42⅛	42¼	42 7/16	
Dito 1851	2½	42	42 5/16	42¼	
Dito 1849	5	94 1/16	94¼	94⅜	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	94 1/16	94¼	94⅜	
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5	99	98¾		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5½	80½			
MEXICO Nieuwe	3	26⅛	26½	26 9/16	
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2				
Dito Uitgestelde		9¼	9 3/16		
ECUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde 26⅜, 7/16.

Bij eenige affaire in de hoofdsoorten van Binnenl. en Buitenl. effekten was de markt algemeen iets williger dan Zaturdag.

Koers van het Geld: Beleening 2¼ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f* 56 5/16		Livorno	2/m. *f*	39½
„	zigt „ 56 11/16		Napels	„ „	81⅝
Bordeaux	2/m. „ 55⅞		Petersburg	„ „	1,86
„	½/m. „ 56⅛		Weenen	6/w. „	31⅞
Madrid	3/m. „ 245		Augsburg	„ „	35⅝
Cadix	„ „ 245		Frankfort	„ „	99¼
Seville	„ „ 242		Hamburg	2/m. „	35⅛
Bilbao	„ „ 243		„	zigt „	35 11/16
Lissabon	„ „ 41½		Londen	2/m „	11,75
Porto	„ „ 41½		„	zigt „	11,82½
Genua	2/m. „ 46⅞		Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

LONDEN, 16 Julij. Cons. kont. 97¾ a 97⅞; op tijd 97¾ a 97⅞; Braz. 99½ a 100½; 1829/39 — a —; 1852 98½ a 99½; Den. 3 pc. 85 a 86; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 5¼ a 5½; Gren. 21½ a 22; Uitgest. 9⅛ a 9⅜; Mexiko Nieuwe 26¾ a 27; Peru 4½ pc N. 83 a 85, Uitgest. 58 a 59; Rusl. 1822 5 pc. 117 a 118; (N.) 4½ pc. 100¼ a 100¾; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 41 a 41½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc 22¾ a 22⅞; 3 pc. 46⅛ a 46⅝; Coup. cert. 5¾ a 6; Passive 5¼ a 5⅜; Holl. 2½ pc. 63¾ a 64¼; id. 4 pc. 96¼ a 96¾; Venez. 38½ a 39½; Uitg. 16 a 16½; Wissel op Amsterdam *f* —.—; Grieken 1824 8¼ a 8¾; 1825 9 a 9½.

BERLIJN, 16 Julij. Schuldbr. 3½ pc. 93½; Loten 142; Rusl. Engl. 4 pc. 97⅛; Pools. 4 pc. 90¼; Loten fl. 500 92; Oost. Met. 5 pc. 86¾; Amsterdam zigt 141⅞g. id. 2/m. 141⅜g.

HAMBURG, 16 Julij. Rusl. Cert. 5 pc. 103; Oost. Met. 5 pc. 92¼; Spanje 1—3 pc. 24½; Binnenl. 3 pc. 39¼.

FRANKFORT, 16 Julij. Met. 5 pc. 85¼; A 5 pc. 85¼; 2½ pc 43¾; Bank-Aktien 1586; Darmst. Loten fl. 50 99½; id. fl. 25 31¼; Badensche Loten fl. 50, 71; id. fl. 35, 40½; Nassausche fl. 25, 28½; Holl. 2½ pc. 63¾, id. 4 pc. 94⅝; Sardinische 41¼; Wissel op Weenen —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Den 14den Julij, bij St Albaas Hoofd, de Snelheid, kapt. Gorter, v. Amsterdam n. Messina; Mercurius, kapt. Regoort, v. Rotterdam n. Triest.

Den 15den Julij, in de Noordzee, Rotterdam, kapt. Vis, v. Rotterdam n. Batavia.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 16 Julij. A. Viëtor, Hester, Akijab. - J C. Kreije, Hollands Trouw, Banjoewangie - A. Lunde, Hermann, Portorico. — 17 Julij. J. Rotgans, Generaal Baron van Geen, Banjoewangie, laatst van de Kaap de Goede Hoop.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. Rotgans, van Banjoewangie in Texel binnen, rapporteert, den 13den Julij, op 48° 32' N. Breedte en 7° 33' W. Lengte, gepraaid te hebben, het schip Jan Pietersz. Koen, kapt. Verloop, v. Liverpool [illegible]

Kapt. Viëtor, van Akijab in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben:

Den 15den Junij, op 9° 27' N. Br., 23° 24' W. L. Henriette Elisabeth Susanna, kapt. Prater v. Batavia n. Rotterdam.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BANJOEWANGIE, Hollands trouw, [illegible] b. Koffij, 2448 kann. Suiker, 786 sch. Tin, 1788 b. Bindrottingen, N. H. M.

— Generaal baron van Geen, Rotgans: 5070 b. Koffij, 2996 kann. Suiker, 971 sch. Tin, 1 partij Sapanhout, 1840 b. Bindrottingen, N. H. M.

ODESSA, Jacobus Anthonie, Mellema: 2600 Zeew. Rogge, L. Hoyack en C°.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 Julij in lading naar:

Keulen	D. Hoegewegh, Prins Emil.
„	E. Coesen, Coln N°. 15.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Ludwigshaven	J. G. Fenster, Mein Vergnugen.
Heilbron	G. Heus, Janus.
Urdingen & Ruhort	W. van Beurden, Union.
Dusseldorp & Neus	J. Huibes, Niederrein N°. 7.
Manheim	J. Polsen, Johanna.
Mainz	W. Keller, Mainz N°. 1.
Frankf., Coblentz en Manheim	J. J. Itschert Frankf. N°. 2.

AMSTERDAM, 18 Julij vertrokken:

Keulen	H. Hoogeweg, de Hoop.

ADVERTENTIEN.

(3074) Heden overleed aan de gevolgen eener slepende ziekte, na tijdig voorzien te zijn van de H. Sakramenten der H. Kerk, mijn dierbare Echtgenoot de Wel-Ed. Heer JOANNES HENRICUS WEIJLL, in den ouderdom van ruim 48 jaren, diep betreurd door mij en mijne kinderen.

M. J. NÖLET,
Tiel, 16 Julij 1853. Wed. J. H. Weijll.

De Vrijzinnige Kiezers-Vereeniging

TE AMSTERDAM

stelt de kiesgeregtigden voor, bij de Verkiezing op *Dingsdag 19 Julij* 1853 voor den GEMEENTERAAD; De DERTIEN AFTREDENDE LEDEN *allen te herkiezen*; ter vervanging van den Heer Mr. **G. C. J. VAN REENEN** te verkiezen den Heer

Mr. H. PROVO KLUIT.

En ter vervanging van den Heer **Mr. J. J. UYTWERF STERLING**, den Heer

W. F. HESHUYSEN.

Namens de Vereeniging,
J. BRESTER Az., [illegible] *Pres.*
(3075) J. W. TIJDEMAN, [illegible]*ng. Secr.*

(3076) De onderg teekende geeft bij deze te kennen, dat hij alhier een **R. C. BOEKHANDEL** heeft opgerigt, en dat de Heer C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam wel op zich heeft willen nemen zijn hoofdcorrespondent te zijn, waarom hij Heeren Boekhandelaren verzoekt, hem alles onder dat konvert te willen toezenden.

Ook zijn er bij hem tegen fabrieksprijzen te bekomen: alle soorten van **TAPIJTEN, KARPETTEN, LOOPERS**, etc.

Zich in ieders gunst aanbevelende, heeft hij de eer zich hoogachtend te noemen.

AMERSFOORT, 18 Julij 1853. J. P. BRUNING.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.